

*Ανευ συμπίεσεως τοῦ χύματος τῆς στέγης διὰ βαρέος ξυλίνου ὀργάνου καλουμένου *ματσοόλα* (ἡ συμπίεσις γίνεται διὰ νὰ μὴ διαρρέῃ τὸ ὕδωρ τῆς βροχῆς): *Ἀκύνιστα* καὶ *ἀματσοόλιστά* ἔχω καὶ θὰ στάξῃ τὸ σπῖτι μας σὲ πρώτη βροχή. Πβ. *ἀκύνιστα*.

ἀματσοόλιστος ἐπίθ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

*Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. **ματσοόλιστός* <*ματσοόλιζω*.

*Ἐκεῖνος τοῦ ὁποίου τὸ χῶμα δὲν συνεπιέσθη ἰσχυρῶς διὰ *ματσοόλας*, ἥτοι βαρέος ξυλίνου ὀργάνου, ἐπὶ ὀριζοντίας στέγης κεκαλυμμένης διὰ χύματος, τὸ ὅποιον συμπίεζεται διὰ νὰ μὴ διαρρέῃ τὸ ὕδωρ τῆς βροχῆς. Πβ. *ἀκύνιτριτος*.

ἀματσούκωτος ἐπίθ. Ἰων.(Κάτω Παναγ.) *ἀματσούκωτους* Μακεδ. (Βογατσ.)

*Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. **ματσούκωτός* <*ματσούκωνω*.

*Ὁ ἀνευ ράβδου ἔνθ' ἄν.: Αἰνιγμ. *Ἀματσούκωτη* τῇ βάνῳ καὶ *ματσούκωμένη* βγαίνει (ἡ κινάρα) Κάτω Παναγ.

ἀμάτωτος ἐπίθ. σύνηθ. καὶ Πόντ. (Τραπ.) *ἀγομάτωτος* Πόντ. (Ὁφ.)

*Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. **ματῶτός* <*ματῶνω*. Ἡ λ. καὶ παρὰ Βλάχ.

1) Παθ. ὁ μὴ ρυπανθεὶς δι' αἵματος, ἀναίμακτος ἔνθ' ἄν.: *Μυτί ἀμάτωτη* σύνηθ. *Ἀγομάτωτα* εἶναι τὰ θέρᾶ μ' Ὁφ. *Ἀγομάτωτος* ἐξέβεν αὐτόθ. *Τὸ μυτί μ' ἀμάτωτον* ἔν' Τραπ. β) Ὁ ἀνευ αἵματος, ἀδύνατος σωματικῶς, ἰσχνός, καχεκτικός Πελοπν. (Λακων.) — Λεξ. Κομ. 2) Ἐνεργ. ὁ μὴ χύσας τὸ αἷμα τοῦ ἐχθροῦ Πελοπν. (Λακων.) Πβ. *ἀγδίκαιωτος*, *ἀδίκαιωτος*, *ἀσκότωτος*.

ἀμαύλι τό, Κύπρ.

Πιθανῶς ἐκ τοῦ ἀρχ. ἐπιθ. *δμαυλος* διὰ τοῦ μεταβατικοῦ οὐς. **δμαύλιον*.

Τόπος ἢ κτῆμα, τοῦ ὁποίου ἡ χρῆσις εἶναι κοινή: *Ἐκαμες* τὰ σπιδκία μου *τῶαι τ' ἀμπέλια* μου *ἀμαύλιν* σου *νὰ τδέλλεσαι μέσα!* (τδέλλεσαι=κινῆσαι ἐλευθέρως).

ἀμαύριστος ἐπίθ. σύνηθ. καὶ Πόντ. (Τραπ. κ. ἀ.)

*Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. **μαυριστός* <*μαυρίζω*.

1) Ὁ μὴ γενόμενος μέλας διὰ χρώματος σύνηθ. καὶ Πόντ. (Τραπ. κ. ἀ.): *Ἀμαύριστα* *μαλλία* (ἔρια) Τραπ. 2) Μεταφ. ὁ μὴ καταψηφισθεὶς εἰς ἐκλογὰς διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας (ἢ μεταφ. ἐκ τῆς παλαιᾶς ψηφοδόχου κάλπης διηρημένης εἰς δύο τμήματα ἐσωτερικῶς, λευκὸν διὰ τὸ ναὶ καὶ μέλαν διὰ τὸ ὄχι) σύνηθ.: *Δὲν ἄφησε κανένα ἀμαύριστο*, *ὄλους τοὺς μαύρισε*.

ἄμαχα ἐπίρρ. Ζάκ. Κρήτ. Πελοπν.(Δημητσάν. Κάμπος Λακων. Κουτήφαρ. Μάν. κ. ἀ.) — Λεξ. Δεῖκ Λάουνδ.

*Ἐκ τοῦ ἐπιθ. *ἄμαχος*. Ἡ λ. καὶ παρὰ Σομ.

*Ἡσύχως, ἀθορύβως ἔνθ' ἄν.: Φρ. *ἄμαχα* καὶ *ἀτάραχα* Κρήτ. Πελοπν.(Δημητσάν. Κουτήφαρ. Μάν. κ. ἀ.). *Ἀμαχα* καὶ *ἀτάραχα* καὶ *καλῶς* σᾶς *ἡῦραμε* (ἐνν. διὰ τὴν ἀπουσίαν κυνὸς ἢ λθομεν ἀθορύβως) Κουτήφαρ. Πβ. *ἀμίλητα*.

ἄμαχαίρωτος ἐπίθ. πολλαχ.

*Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. **μαχαίρωτός* <*μαχαίρωνω*.

*Ὁ μὴ πληγείς, ὁ μὴ τραυματισθεὶς διὰ μαχαίρας.

ἀμάχεμα τό, Ζάκ. *ἀμάχεμαν* Κύπρ.

*Ἐκ τοῦ ρ. *ἀμαχεύω*. Ἡ λ. καὶ παρὰ Βλάχ. Παρὰ Κομ. Λάουνδ. *ἀμάχευμα*.

1) Τὸ νὰ δίδῃ τις πρᾶγμα τι ὡς ἐνέχυρον Κύπρ. — Λεξ. Κομ. Συνών. *ἀμανάτεμα*. 2) Δήμευσις, κατάσχεσις πρᾶγματός τινος Ζάκ.

ἀμαχεύω Ζάκ. Κεφαλλ. Κύθηρ. Πελοπν. (Λακων. Λάστ. κ. ἀ.) Χίος — Λεξ. Δεῖκ Λάουνδ. Βλαστ. *ἀμαχεύγω* Χίος *ἀμαχεύκω* Κύπρ. *ἄμαχεύω* Ρόδ. Χίος — Λεξ. Λεγρ. *ἄμαχεύον* Σάμ. *ἄμαχεύγω* Χίος — Λεξ. Λεγρ. *ἄμαχεύκω* Κύπρ. Ρόδ.

Τὸ μεσν. *ἀμαχεύω*. Καὶ οἱ τύπ. *ἀμαχεύγω* καὶ *ἄμαχεύγω* μεσν.

1) Δίδω τι ὡς ἐνέχυρον, ἐνεχυριάζω, ὑποθηκεύω Κεφαλλ. Κύθηρ. Κύπρ. Πελοπν. (Λακων.) Ρόδ. — Λεξ. Δεῖκ Λεγρ. Βλαστ.: *Ἀμάχεψε* τὸ *πρᾶμα* τοῦ Κύθηρ. Ὡς καὶ τὸ *τουφέτδ-τδιν* μου *ἀμάχεψά* το *γὰ νὰ ζήσω* τὰ *παιδικιά* μου Κύπρ. Συνών. *ἀμανατεύω* 1. 2) Ἐπιβάλλω πρόστιμον, ἐν τῇ γλώσσῃ τῶν ἀγροφυλάκων, οἵτινες δημεύουν τὸ ζῶον τὸ προξενῆσαν εἰς ἀγρόν τινα ζημίαν Σάμ. Πελοπν. (Λάστ. κ. ἀ.): Ἄσμ.

Τί τοῦ **καμα* τοῦ *Χάρουδα* κ' ἦρθε *νὰ μὴ ἄμαχεψῃ*, *νὰ πάρῃ* τοῦ *πιδάκι* μου, *νὰ μοῦ* τοῦ *ταξιδέψῃ*;

(μοιρολ.) Σάμ. β) Κάμνω κατάσχεσιν πρᾶγματός τινος Λεξ. Λάουνδ. 3) Συλλαμβάνω τινὰ κλέπτοντα ὁπώρας Χίος: *Τὸν ἐμάχεψα*. *Μαχεμένος* εἶναι. Πβ. *ἀμάχι* 2.

ἀμάχι τό, *ἀμάχιν* Σύμ. *ἀμάχι* Μῆλ. Πελοπν. (Κάμπος Λακων. Καρδαμ. κ. ἀ.) Ρόδ. Σίφν. Σύμ. Χίος κ. ἀ. — Λεξ. Δεῖκ Βλαστ. *ἀμάδιν* Κύπρ. *ἀμάσι* Μεγίστ. *ἄμαδιν* Κύπρ.

Τὸ μεσν. οὐς. *ἀμάχι*, περὶ οὗ ἰδ. Κορ. Ἄτ. 2,36 κέξ. Ἡ λ. καὶ παρὰ Βλάχ.

1) Ἐνέχυρον, ὑποθήκη, συνήθως μετὰ τοῦ ρ. *βάζω* Κύπρ. Μεγίστ. Μῆλ. Ρόδ. Σίφν. Σύμ. — Λεξ. Δεῖκ Βλαστ.: *Ἀμάχιν-ν-ἔβαλε* *δὸ σπῖτι* *ἀης* Σύμ. *Ἐδωκά* τοῦ *ἀμάχιν* τὸ *μαχαίριν* μου αὐτόθ. Συνών. *ἀμανάτι* Α 2, *ὑποθήκη*.

2) Πρόστιμον ἐπιβαλλόμενον ὑπὸ τῶν ἀγροφυλάκων εἰς τοὺς κυρίους τῶν ζῶων, τὰ ὅποια προξενοῦν ζημίας εἰς τοὺς ἀγρούς Πελοπν. (Κάμπος Λακων. Καρδαμ. κ. ἀ.) Χίος: *Ὁ δραγάτης* *πῆρε* *σήμερα* *δυὸ ἀμάχα* Χίος. Συνών. *πρόστιμο*.

ἄμαχος ἐπίθ. ἀμάρτ. *ἄμαχο* Τσακων.

Τὸ ἀρχ. ἐπίθ. *ἄμαχος*.

*Ὁ ἀποφεύγων τὰς ἐριδας, φιλήσυχος: Φρ. *Ἀμαχο* τὸ *ἀντάραχο* (ἐπὶ φιλησύχου ἀνθρώπου).

ἄμβωνας ὁ, κοιν. *ἄμπωνας* Μακεδ.(Βελβ.) *ἄγκωνας* Θράκ. (Σηλυβρ.) Μεγίστ. Πελοπν. (Βυτίν. κ. ἀ.) *ἄγωνας* Δαρδαν. (Σίγ.) Θήρ. Κάλυμν. Προπ. (Κύζ.) Σύμ. *ἄγκωνας* Θράκ. (Ἀδριανούπ.) Μακεδ. κ. ἀ. *ἄγωνας* Ἰμβρ. Λέσβ. (Πάμφιλ. κ. ἀ.) *ἔμβωνας* Ρόδ. *νέμβωνας* ΓΧατζιδ. ΜΝΕ 2,412 *ἄγκωνα* ἢ, Καππ.(Σίλατ. Φερτ. κ. ἀ.) *ἄγκωνα* Καππ. (Σινασσ.)

